

Mažiems vaikams sunku susieti priežastis su tolimomis pasekmėmis ir išlaukti ilgesnį laiką, kol bus paskatinti, todėl atlygį reikėtų vaikui suteikti nedelsiant, vos pastebėjus pageidaujamą elgesį.

Jei jūsų sūnus ar dukra pageidaujamo elgesio nedemonstruoja, tiesiog nesuteikite atlygio. Bausmių jokių nėra, tiesiog vaikas negauna paskatinamojo atlygio.

Kartu su vaiku sudarykite sąrašą veiklų, pramogų ar daiktų, aptarkite skatinimo tvarką.

Apgalvokite, kas motyvuoja jūsų vaiką, kas jam įdomu, svarbu, išklauskite paties vaiko idėjas, kokių apdovanojimų jis norėtų už savo pastangas. Tai padės jam stengtis dėl to, ko jis iš tiesų trokšta. Žinoma, kartu aptarkite, kurie iš jų yra realiai įgyvendinami apdovanojimai.

Skatinimo sistema padeda ne tik išmokyti naujų elgesio būdų, bet ir stiprinti tėvų ir vaikų ryšį.

Pagal specialiąją literatūrą parengė, Kelmės švietimo pagalbos tarnybos vyresnioji socialinė pedagogė Jolanta Meškauskienė

Kelmės švietimo pagalbos tarnyba

Vaikų pageidaujamo elgesio skatinimas

Patarimai tėvams

Kelmė, 2021 m.

Teigiamas dėmesys padeda stiprinti vaiko elgesį. Vaikai yra linkę labai aktyviai reaguoti į pagyrimą ar paskatinimą – jie siekia būti pastebėti, o skaudžiausia, kai jų pastangos lieka neįvertintos.

Skatinimo sistema padeda vaikams įgyti naujų įgūdžių ir keisti elgesį. Tai sistema, kai suaugusieji (tėvai arba auklėtojai) už tam tikrą pageidaujamą vaiko elgesį ar naują įgūdį paskatina pagal iš anksto nustatytą susitarimą arba sistemą.

Vaiko skatinimui galima naudoti elgesio lenteles, žetonus ar kitas priemonės, kurios vaikui padeda suprasti, kokį paskatinimą jis pelnė.

Ši sistema veiksminga vaikams nuo dvejų metų ir turi būti pritaikyta pagal jų amžių ir asmeninius ypatumus.

Svarbu sutarti, kokio naujo įgūdžio norite išmokyti vaiką ar kokį elgesį norite keisti (pvz.: tvarkytis, eiti laiku miegoti, valytis dantis, atsiprašyti, dalytis žaislais, kalbėti paeiliui, nusiraminti supykus ir kt.).

Taip pat galima siekti pakeisti netinkamą vaiko elgesį (pvz.: nemeluoti, agresyviai nesielgti su kitais vaikais, neatsikalbinėti, nekramtyti nagų ar kt.). Svarbu kartu su vaiku aptarti, kokio elgesio iš jo tikimasi.

Vaikui gali būti lengviau, jei pasirinksite ugdyti vieną įgūdį, kuriam reikia mažiau pastangų, ir kitą, kuris vaikui yra sudėtingesnis.

Pageidaujamo vaiko elgesio formavimui reikia vartoti teiginius, nevartojant žodelio „ne“. Geriau aiškiai pasakykite, ką vaikas turi daryti, o ne ko nedaryti. (Pvz.: „Pyktį išsakyk žodžiais“, o ne „Nesimušk“).

Būtina labai aiškiai apibūdinti, koks elgesys bus skatinamas. Užrašykite tai, o dar nemokantiems skaityti vaikams pavaizduokite piešiniais ar simboliais.

Kai vaikai tiksliai žino, kokio elgesio iš jų tikimasi, jiems lengviau jo siekti.

Atlygis

Pastebėję pageidaujamą elgesį, suteikite vaikui atlygį. Tai gali būti lipdukas, žetonas, dėlionės ar kt.

Atlygiui tinka bet koks daiktas, kuris pradžiugins vaiką ir motyvuos stengtis toliau.

Įteikdami atlygį, aiškiai pasakykite vaikui, už ką jis gauna paskatinamąjį atlygį.

Dažnai tėvai galvoja, kad geriausias paskatinimas ar atlygis yra pinigai ar brangios pramogos. Iš tiesų dauguma vaikų labiausiai nori tėvų dėmesio ir skiriamo laiko. Jūs esate geriausias apdovanojimas savo vaikui. Tad į sąrašą būtinai įtraukite bendras veiklas.

Kai pastebite, kad elgesys, kurį skatinote, tampa natūralus jūsų vaikui, t. y. jis susirenka žaislus iš karto, kai yra prašomas, eina miegoti laiku ar pyktį išreiškia žodžiais, toliau skatinkite, girkite ir apdovanokite už pageidaujamą elgesį, tik gal kiek rečiau.